

[Lange.]

efter min Mening er Folk uden økonomisk Indsigt og uden økonomisk Erfaring. Jeg stiller mig ogsaa tvivlende over for, om alle disse Virksomheder vil være i Stand til at klare den Prøve, de nu bliver stillet paa; men hvis de ikke kan det, vil det ogsaa være bedst for Samfundet, at vi ikke har dem mere.

Jeg tvivler ligeledes paa, at Under søgelsen og Videreførelsen af de nævnte Virksomheder vil kunne ske, uden at der vil opstaa Tab, maaske endda betydelige Tab, men Gennemførelsen af dette Forslag skulde jo gerne faa den Virkning, at det bidrog til at formindske og begrænse disse Tab.

Om selve Forslaget skal jeg i øvrigt sige, at jeg kan tiltræde det i dets Helhed og med de Ændringer, det er undergaaet i det andet høje Ting. Jeg tror, at disse Ændringer maa siges at forbedre Forslaget, naar jeg undtager den Ændring, der har fjernet Kontrollen med Andelskasserne fra Forslaget. Den ærede Ordfører for Venstre (Hauch) berørte ogsaa dette Spørgsmaal og sagde, at man i Udvalget vilde kunne komme nærmere ind paa den Side af Sagen. Jeg forstaaer ikke, at man særlig fra det Partis Side, som det ærede Medlem talte for, og sikkert er det Parti, der har sat stærkest ind for at faa fjernet disse Bestemmelser, stadig har den Opfattelse, at det gælder om ved alle Lovbestemmelser at holde Andelsvirksomhederne udenfor. Jeg forstaaer ikke, at man ikke kan komme ind paa den Tanke, at den samme Lovgivning, som gælder for alle andre Virksomheder, naturligt ogsaa bør gælde for Andelsvirksomheder. Jeg mener, at Lovgivningen maa bygge paa lige Ret og lige Pligt for alle, og det er derfor fuldkommen naturligt, at Andelskasserne kommer ind under samme Kontrol, som alle andre Pengeinstitutter, der modtager Indlaan, maa underkaste sig. Jeg kan for øvrigt slet ikke forstaa, at de Folk, der leder Andelskasserne, og de Folk, der støtter Andelskasserne ved Indlaan, ikke selv er interesserede i, at den Betyggelse, som Laantagerne i Banker og Sparekasser har gennem den Kontrol, der føres af Staten, ogsaa kunde komme Sparerne i Andelskasserne til Nytte; men det er jo muligt, at vi i det Udvalg, der bliver nedsat om Sagen, kan komme nærmere ind paa Spørgsmaalet og finde en for alle Parter tilfredsstillende Løsning ogsaa af dette Spørgsmaal.

Jeg skal slutte med at anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling.

Rasmussen (Hvorbæk): Et Lovforslags Navn plejer klart og tydeligt at angive Lovforslagets Formaal og Omraadet for dets Virksomhed, men i Navnet paa det Lovforslag, vi her behandler, giver det lille Ord „visse“ Forslaget et elastisk Præg; det bliver ligesom en Harmonika, der kan trækkes ind og ud. Men paa Grund af de forskelligeartede Virksomheder, der skal falde ind under Lovens Omraade, kan det sikkert ikke være anderledes.

For Offentlighedens Bevidsthed er det jo Selskabet „Jord, Arbejde og Kapital“s Virksomhed, der har givet Anledning til Lovforslagets Fremkomst, og mit Parti kan fuldt ud tiltræde de Synspunkter, Lovforslaget er Udtryk for. Ethvert Selskab, der i betydeligt Omfang forvalter sine Medlemmers Penge, bør være Kontrol underkastet, saa at dets Virksomhed ikke kan foregaa under saadanne Former, at der bliver Plads for Vilkaarlighed eller Forurettelse over for nogen af Medlemmerne. Og dette Formaal tror vi opnaas ved det foreliggende Lovforslag.

Vi fra vor Side ønsker ikke at forulempe det paagældende Selskab, men det kan ikke nægtes, at „J. A. K.“ arbejder under en vildledende Varebetegnelse, naar det skiltes med „rentefrie Laan“, thi det er Selskabets Laan ingenlunde. Ved normale Laaneforretninger er det jo saaledes, at den, der laaner Penge, baade skal svare Renter og tilbagebetale Laanet, men inden for „J. A. K.“ er det Laangiverne, der maa betale Renterne af deres egne Penge, medens Laantagerne nøjes med at tilbagebetale Laanene. Dette er en meget behagelig Ordning for dem, som faar Laan, men Metoden vil uvægerlig have til Følge, at det kun bliver et stærkt begrænset Antal, der opnaar Laan, af den simple Grund, at de naive Mennesker, som laaner Penge ud paa det Vilkaar, at de selv skal forrente dem blot for at faa Lov til at kigge efter et Laan ude i det blaa, snart vil være talt, og derfor vil Bevægelsen ebbe ud af sig selv. Men passer dette, kunde man jo sige, at man ikke behøvede at lovgive paa dette Omraade. Lovforslaget omfatter imidlertid flere Selskaber end „J. A. K.“; og det er nødvendigt at skabe Sikkerhed for, at ingen af de Virksomheders Medlemmer, som Lovforslaget omfatter, bliver Genstand for Vilkaarlighed eller Til sidesættelse. Derfor ønsker mit Parti Lovforslaget ophøjet til Lov hurtigst muligt.

Til det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (Lange) vil jeg gerne sige, at jeg betragter mig som god Andelsmand og ønsker ingenlunde, at Andelssagens Virksomhed